

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

**NASIONALE
SENIOR SERTIFIKAAT**

GRAAD 12

ACCN.1

REKENINGKUNDE

FEBRUARIE/MAART 2017

PUNTE: 300

TYD: 3 uur

Hierdie vraestel bestaan uit 17 bladsye en 'n 16 bladsy-antwoordeboek.

OGGENDSESSIE

INSTRUKSIES EN INLIGTING

Lees die volgende instruksies aandagtig deur en volg dit noukeurig.

1. Beantwoord AL die vrae.
2. 'n Spesiale ANTWOORDEBOEK word verskaf waarin jy AL die vrae moet beantwoord.
3. Toon AL die bewerkings om deelpunte te verdien.
4. Jy mag 'n nieprogrammeerbare sakrekenaar gebruik.
5. Jy mag 'n donker potlood of blou/swart ink gebruik om die vrae te beantwoord.
6. Alle bewerkings moet tot EEN desimale punt getoon word, waar van toepassing.
7. Skryf netjies en leesbaar.

8. Gebruik die inligting in die tabel hieronder as 'n riglyn wanneer jy die vraestel beantwoord. Probeer om NIE daarvan af te wyk NIE.

VRAAG 1: 30 punte; 20 minute	
Onderwerp van die vraag:	Hierdie vraag integreer:
BTW en Versoening	Finansiële rekeningkunde Begrippe BTW-berekeninge Bankversoening Bestuur van hulpbronne Interne beheer

VRAAG 2: 40 punte; 25 minute	
Onderwerp van die vraag:	Hierdie vraag integreer:
Voorraadwaardasie en Probleemoplossing	Bestuursrekeningkunde Begrippe Voorraadwaardasie Bestuur van hulpbronne Interne beheer

VRAAG 3: 75 punte; 45 minute	
Onderwerp van die vraag:	Hierdie vraag integreer:
Maatskappy Finansiële State en Vertolking	Finansiële rekeningkunde Inkomstestaat Balansstaat en notas Vertolking van finansiële inligting

VRAAG 4: 70 punte; 40 minute	
Onderwerp van die vraag:	Hierdie vraag integreer:
Kontantvloeiastaat en Vertolking	Finansiële rekeningkunde Begrippe Kontantvloeiastaat Vertolking van finansiële inligting Bestuur van hulpbronne Interne beheer

VRAAG 5: 45 punte; 25 minute	
Onderwerp van die vraag:	Hierdie vraag integreer:
Vervaardiging	Bestuursrekeningkunde Produksiekostestaat Gelykbreek-berekeninge Bestuur van hulpbronne Interne beheer

VRAAG 6: 40 punte; 25 minute	
Onderwerp van die vraag:	Hierdie vraag integreer:
Begrotings	Bestuursrekeningkunde Kontantbegroting en berekeninge Bestuur van hulpbronne Interne beheer

VRAAG 1: BTW EN VERSOENING**(30 punte; 20 minute)****1.1 BEGRIPPE****GEVRA:**

Kies 'n beskrywing uit KOLOM B wat by die term in KOLOM A pas. Skryf slegs die letter (A–D) langs die vraagnommer (1.1.1–1.1.3) in die ANTWOORDEBOEK neer, byvoorbeeld 1.1.4 E.

KOLOM A	KOLOM B
1.1.1 Skoolgelde	A BTW deur die handelaar vir verkope van handelsware ontvang
1.1.2 Uitset-BTW	B 'n voorbeeld van 'n item wat vrygestel is van BTW
1.1.3 BTW-handelaar	C BTW is by die verkoopprijs ingesluit
	D 'n onderneming met 'n jaarlikse omset van meer as R1 000 000

(3 x 1)

(3)

1.2 BELASTING OP TOEGEVOEGDE WAARDE (BTW)

Thanda Handelaars is 'n BTW-geregistreerde onderneming. Alle items is onderhewig aan BTW teen 14%.

GEVRA:

1.2.1 Bereken die BTW-bedrag, hetsy ontvangbaar van of betaalbaar aan die SAID op 31 Julie 2016. Dui aan of hierdie bedrag ontvangbaar of betaalbaar is.

(9)

1.2.2 Die eienaar wil die BTW-bedrag op oninbare skuld van R840 na R4 200 verander. Gee EEN rede waarom jy nie met hom saamstem nie.

(2)

INLIGTING:

Die volgende transaksies het betrekking op Thanda Handelaars vir die BTW-tydperk geëindig 31 Julie 2016:

A	Saldo deur SAID verskuldig op 1 Julie 2016	R16 800
B	Aankope van handelsvoorraad (BTW uitgesluit)	R825 000
C	Kontant- en kredietverkope (BTW ingesluit)	R1 539 000
D	BTW op korting ontvang van verskaffers	R1 120
E	BTW op oninbare skulde afgeskryf	R840

1.3 BANKVERSOENING

Die volgende inligting het betrekking op Sizwe Handelaars vir Julie 2016.

GEVRA:

- 1.3.1 Bereken die korrekte saldo van die Bankrekening in die Algemene Grootboek op 31 Julie 2016. Noem of hierdie saldo gunstig of ongunstig is. (8)
- 1.3.2 Stel die Bankversoeningstaat op 31 Julie 2016 op. (6)
- 1.3.3 **Verwys na Inligting C.**
Verduidelik EEN interne beheermaatreël wat die onderneming behoort in te stel om te verseker dat dit nie in die toekoms weer gebeur nie. (2)

INLIGTING:

- A.** Uittreksel uit die Bankversoeningstaat op 30 Junie 2016:

Gunstige saldo volgens Bankstaat	R42 555
Uitstaande deposito (gedateer 11 Junie 2016)	R37 800
Uitstaande tjeks:	
Nr. 186 (gedateer 22 Januarie 2016)	R450
Nr. 305 (gedateer 30 Augustus 2016)	R8 400

- B.** Die saldo in die Bankrekening is op 31 Julie 2016 voorlopig as 'n gunstige saldo van R16 785 bereken voordat die items in die lys hieronder in berekening gebring is.
- C.** Tjek nr. 186 verskyn nie op die Bankstaat vir Julie 2016 nie.
- D.** Die volgende items verskyn slegs op die Bankstaat vir Julie:
- Rente op 'n gunstige banksaldo verdien, R285
 - Bankkoste, R950
 - Ongeïdentifiseerde debietorder van R1 950. Die bank het onderneem om die fout op die Bankstaat vir Augustus 2016 reg te stel.
- E.** Tjek nr. 374 verskyn korrek op die Bankstaat as R8 450. Die Kontantjoernaal toon dit as R4 850.
- F.** Die uitstaande deposito van R37 800 verskyn nie op die Bankstaat vir Julie 2016 nie. 'n Ondersoek het getoon dat hierdie geld nooit gedeponeer is nie. Die kassier het verdwyn.
- G.** Die volgende inskrywings is slegs in die Kontantjoernale vir Julie 2016:
- 'n Deposito van R27 180 op 31 Julie 2016 gedoen
 - Tjek nr. 401 (gedateer 18 Julie 2016), R18 600
- H.** Die saldo op die Bankstaat op 31 Julie 2016 is die ontbrekende syfer.

VRAAG 2: VOORRAADWAARDASIE EN PROBLEEMOPLOSSING**(40 punte; 25 minute)****2.1 BEGRIPPE**

Voltooi die volgende sinne deur die ontbrekende woorde in te vul. Skryf slegs die woorde langs die vraagnommer (2.1.1–2.1.3) in die ANTWOORDEBOEK neer.

- 2.1.1 Die metode wat vir baie duur, individueel identifiseerbare items toepaslik is, is die ...-metode. (1)
- 2.1.2 Die metode wat aanvaar dat die ouer voorraad eerste verkoop word, is die ...-metode. (1)
- 2.1.3 Die metode wat die totale koste van goedere wat vir verkope beskikbaar is, deur die getal eenhede deel, is die ...-metode. (1)

2.2 AB SPORTWINKEL

André Brand is die eienaar van hierdie onderneming. Hierdie onderneming gebruik die periodieke voorraadstelsel.

- 2.2.1 Bereken die eenheidsprys van krieketkolwe op 1 Julie 2015. (2)
- 2.2.2 Bereken die waarde van die voorraad voorhande op 30 Junie 2016 deur die geweegdegemiddelde-metode te gebruik. (10)
- 2.2.3 Bereken die bruto wins op 30 Junie 2016. (5)
- 2.2.4 Bereken hoe lank (in dae) dit na verwagting sal neem om die eindvoorraad van 465 krieketkolwe te verkoop. Gebruik die eindvoorraad in jou berekening. (4)
- 2.2.5 André is bekommerd oor die beheer van krieketkolwe.
- Verskaf 'n berekening om sy bekommernis te staaf. (5)
 - Hoe kan André hierdie probleem oplos? Verduidelik EEN punt. (2)

INLIGTING:**A. VOORRAAD VAN KRIEKETKOLWE**

	EENHEDE	EENHEIDS-PRYS	TOTAAL
Aanvangsvoorraad (1 Julie 2015)	350	?	R420 000
Eindvoorraad (30 Junie 2016)	465	?	?

B. AANKOPE, TERUGSENDINGS EN VRAGGELD

	EENHEDE	EENHEIDS-PRYS	TOTAAL
Aankope	3 150		R4 302 500
September 2015	1 100	R1 250	R1 375 000
Januarie 2016	950	R1 350	R1 282 500
Maart 2016	650	R1 475	R958 750
Junie 2016	450	R1 525	R686 250
Terugsendings (van Junie-aankope)	20	?	?
Vraggeld op aankope: - Totale vervoerkoste van voorraad gedurende die jaar aangekoop, is R110 400. - Geen terugbetaling is vir vraggeld op terugsendings ontvang nie.			

C. VERKOPE

Totale verkope van R5 400 000 bestaan uit 3 000 krieketkolwe verkoop teen R1 800 elk.

2.3 PROBLEEMOPLOSSING

Best Fone verkoop selfone van een handelsmerk. Die eienaar, Bennie Roos, het drie takke in verskillende winkelsentrums. Die tabel hieronder toon die jaarlikse syfers van die takke vir die finansiële jaar geëindig 28 Februarie 2017, soos deur die boekhouer voorgehou.

GEVRA:

Identifiseer EEN probleem met betrekking tot elke tak. Haal syfers aan om jou antwoord te staaf. Gee in ELKE geval vir Bennie raad.

(9)

INLIGTING VIR 2017	PARYS-TAK	PRETORIA-TAK	POFADDER-TAK
Getal selfone beskikbaar vir verkope	440	390	280
Getal bestellings ontvang	110	300	400
Getal selfone verkoop	110	300	280
Eindvoorraad	330	90	0
Verkoopprys per selfoon	R7 200	R6 000	R6 400
Winsopslag-persentasie	80%	50%	60%
Bedrag gedurende die jaar gedeponeer	R792 000	R1 680 000	R1 792 000

VRAAG 3: MAATSKAPPY FINANSIËLE STATE EN VERTOLKING**(75 punte; 45 minute)**

Jy word voorsien van inligting uit die rekords van Gandhi Bpk. vir die finansiële jaar geëindig 28 Februarie 2017.

GEVRA:

- 3.1 Stel die Inkomstestaats vir die jaar geëindig 28 Februarie 2017 op. Let daarop dat sommige inligting reeds in die ANTWOORDEBOEK ingesluit is. (33)
- 3.2 Stel die volgende notas tot die Balansstaat op:
- 3.2.1 Gewone aandeelkapitaal (10)
- 3.2.2 Behoue inkomste (10)
- 3.3 Voltooi die EKWITEIT EN LASTE-afdeling van die Balansstaat. Toon bewerkings tussen hakies. (16)
- 3.4 B Sly ('n aandeelhouer) het 400 000 gewone aandele op 1 Maart 2016 besit. Sy het 80 000 addisionele aandele op 31 Maart 2016 gekoop.
- Sy het die HUB oortuig om 250 000 aandele op 28 Februarie 2017 van ander aandeelhouders terug te koop.
- 3.4.1 Bereken B Sly se persentasie aandeelbelang in die maatskappy voor en na die terugkoop van aandele. (4)
- 3.4.2 Verduidelik waarom die ander aandeelhouders bekommerd sal wees oor hierdie transaksie. (2)

INLIGTING:

- A. Die volgende saldo's/totale, onder andere, het op 28 Februarie 2017 in die boeke verskyn:

	R
Gewone aandeelkapitaal	?
Behoue inkomste	?
Lening: Anca Bank	433 500
Handelsvoorraad (voor die jaarlikse voorraadopname)	231 700
Debiteurekontrole	540 000
Voorsiening vir oninbare skulde (1 Maart 2016)	19 600
Krediteurekontrole	395 200
SAID: Inkomstebelasting (voorlopige belastingbetalings)	360 000
Huurinkomste	61 900
Rente-inkomste	?
Diverse uitgawes	?
Direkteursfooie	605 500
Ouditfooie	29 000
Gewone aandeel-dividende (tussentyds)	420 000

- B. Die **bruto wins** vir die jaar geëindig op 28 Februarie 2017 is op R3 150 000 bereken. 'n Winsopslag van 60% op kosprys is bereik.

C. Die volgende aansuiwerings moet nog in berekening gebring word:

- Die voorraadopname op 28 Februarie 2017 het handelsvoorraad van R207 500 voorhande getoon.
- Voorsiening vir oninbare skulde moet tot R21 600 verhoog word.
- Een derde ($\frac{1}{3}$) van die ouditfooi is nog op 28 Februarie 2017 verskuldig.
- Een van die drie direkteure se fooi vir Februarie 2017 is nog aan hom verskuldig. Al drie direkteure het dieselfde maandelikse fooi ontvang.
- 'n Onbenutte stoorkamer is vanaf 1 Junie 2016 verhuur. Die huur is op 1 Januarie 2017 met R2 700 per maand verhoog. Die huur vir Februarie 2017 is nog uitstaande.
- Diverse uitgawes is die balanseersyfer.

D. Lening: Anca Bank

Rente op die lening word gekapitaliseer, maar geen inskrywing is in die boeke gemaak nie. 'n Maandelikse paaient van R5 200 (insluitend rente) word betaal. Dit is in berekening gebring. Die leningstaat toon 'n eindsaldo van R487 000. Die maatskappy beplan om hulle leningsterugbetalings te verhoog om 20% van die leningsaldo in die volgende finansiële jaar af te betaal.

E. Bedryfswins op verkope was 14,5%.**F.** Inkomstebelasting teen 32% van die netto wins het R396 800 beloop.**G. Aandelekapitaal en dividende:**

- Die maatskappy is met 'n gemagtigde aandelekapitaal van 1 200 000 gewone aandele geregistreer.
- 85% van die gemagtigde aandele is reeds op 1 Maart 2016 uitgereik.
- Die direkteure het op 31 Maart 2016 al die onuitgereikte aandele uitgereik. EFO-betalings ten bedrae van R756 000 is ontvang.
- Die maatskappy het 250 000 aandele teruggekoop op 27 Februarie 2017 teen R4,15 per aandeel.
- 'n Tussentydse dividend is op 6 September 2016 betaal.
- 'n Finale dividend van 25 sent per aandeel is op 28 Februarie 2017 verklaar. Alle aandeelhouers (insluitend die teruggekoopte aandele) was geregtig op finale dividende. Dit moet nog in berekening gebring word.

VRAAG 4: KONTANTVLOEISTAAT EN VERTOLKING (70 punte; 40 minute)**4.1 BEGRIPPE**

Kies die korrekte term om elk van die volgende stellings te voltooi. Skryf slegs die term langs die vraagnommer (4.1.1–4.1.4) in die ANTWOORDEBOEK neer.

bedryfskapitaal; invloei van kontant; rente op lening; uitvloei van kontant; waardevermindering

4.1.1 'n Toename in handelsvoorraad is 'n aanduiding van 'n ... (1)

4.1.2 Daar word na die verskil tussen bedryfsbates en bedryfslaste verwys as ... (1)

4.1.3 ... word as 'n niekontant-item beskou. (1)

4.1.4 'n Vermindering in debiteure sal 'n ... aandui. (1)

4.2 BRAZILIA BPK.

Die volgende inligting het betrekking op Brazilia Bpk. vir die finansiële jaar geëindig 31 Oktober 2016.

GEVRA:

4.2.1 Noem EEN doelwit van 'n Kontantvloeistaat. (2)

4.2.2 Voltooi die Kontantvloeistaat vir die jaar geëindig 31 Oktober 2016. Sommige bedrae is reeds vir jou ingevul. (27)

4.2.3 Bereken die volgende finansiële aanwysers vir die finansiële jaar geëindig 31 Oktober 2016. Rond jou berekening af tot EEN desimale punt of tot die naaste sent, waar van toepassing.

• Vuurproefverhouding (4)

• % opbrengs op aandeelhoudersbelang (OOAB) (4)

• Verdienste per aandeel (VPA) (3)

INLIGTING:

A. Uittreksel uit die Inkomstestaat vir die jaar geëindig 31 Oktober 2016:

Waardevermindering	154 000
Rente op lening	336 000
Netto wins voor belasting	1 938 600
Inkomstebelasting	560 000
Netto wins na belasting	1 378 600

B. Syfers uit die Balansstaat op 31 Oktober geïdentifiseer:

	Gemiddeld	2016	2015
	R	R	R
Vaste bates teen drawaarde		10 041 000	8 878 000
Vaste deposito: Granite Bank		760 000	1 000 000
Niebedryfslas: Lening van Metal Bank	2 625 000	2 450 000	2 800 000
Bedryfsbates		1 186 600	1 191 200
Bedryfslaste		1 236 000	1 359 200
Gewone aandeelhoudersbelang	7 605 800	8 301 600	6 910 000
Behoue inkomste		1 021 600	960 000
Gewone aandeelkapitaal		7 280 000	5 950 000

C. Syfers geneem uit die notas tot die Balansstaat op 31 Oktober:

	2016	2015
	R	R
Aandeelhouders vir dividende	656 000	595 000
SAID (Inkomstebelasting)	Debiet 28 500	Krediet 41 750
Debiteurekontrole	527 000	816 200
Krediteurekontrole	580 000	374 000
Bank	Debiet 174 500	Krediet 348 450
Kleinkas	5 000	3 000
Handelsvoorraad	451 600	372 000

D. Aandeelkapitaal

- Die gemagtigde aandeelkapitaal van die maatskappy is 5 000 000 aandeel.
- 700 000 aandeel is reeds op 31 Oktober 2015, die laaste dag van die vorige finansiële jaar, uitgereik.
- 120 000 nuwe aandeel is op 1 November 2015, die begin van die huidige finansiële jaar, uitgereik.
- 20 000 aandeel is op 31 Oktober 2016 teen R15,50 elk teruggekoop. Die gemiddelde uitreikprys van die aandeel op die datum van terugkoop was R9,10 per aandeel. Hierdie aandeel kwalifiseer vir finale dividende.

E. Dividende

Die direkteur het 'n tussentydse dividend van R533 000 op 28 Mei 2016 betaal.

F. Vaste bates

- Aanbouings is in die finansiële jaar teen 'n koste van R1 360 000 onderneem. Geen ander vaste bates is aangekoop nie.
- Toerusting is gedurende die finansiële jaar teen drawaarde verkoop.

4.3 GRAYSON BPK. EN JONI BPK.

Die finansiële aanwysers en ander inligting verskaf, verwys na TWEE verskillende maatskappye, Grayson Bpk. en Joni Bpk. Beide maatskappye is op die aandelebeurs gelys.

LET WEL: Wanneer jy die vrae hieronder beantwoord, haal die relevante finansiële aanwysers met werklike syfers (persentasies, verhoudings en/of bedrae) aan.

GEVRA:

- 4.3.1 Watter maatskappy hanteer NIE sy bedryfskapitaal effektief NIE? Verduidelik wat die grootste probleem ten opsigte van hul bedryfskapitaal is, deur TWEE finansiële aanwysers aan te haal. (7)
- 4.3.2 Die maatskappy het verskillende besluite oor die gebruik van lenings geneem. Lewer kommentaar op die risikograad en finansiële hefboomverhouding. Gee EEN finansiële aanwyser in ELKE geval vir ELKE maatskappy. (7)
- 4.3.3 Die dividendbeleid wat elke maatskappy gebruik, is vir die afgelope vier jaar gehandhaaf. Verduidelik die beleid wat deur ELKE maatskappy gebruik is. Verskaf syfers om jou verduideliking in ELKE geval te staaf. (6)
- 4.3.4 Behoort ELKE maatskappy tevrede te wees met hulle aandeleprys op die JSE? Verduidelik. Verskaf syfers. (6)

IINLIGTING:

Die volgende finansiële aanwysers/ander inligting is uit die rekords van Grayson Bpk. en Joni Bpk. op 31 Maart 2016, die finansiële jaareinde:

	GRAYSON BPK.	JONI BPK.
Bedryfsverhouding	1,65 : 1	4,40 : 1
Vuurproefverhouding	1,20 : 1	0,85 : 1
Voorraadhouingstydperk	38 dae	184 dae
Opbrengs op gemiddelde aandeelhoudersbelang (OOAB)	16,1%	8,9%
Skuld-eienaarsbelangverhouding	0,85 : 1	0,1 : 1
Opbrengs op gemiddelde totale kapitaal aangewend (OOTKA)	27%	4%
Verdienste per aandeel (VPA)	540 sent	730 sent
Dividende per aandeel (DPA)	528 sent	292 sent
Netto batewaarde per aandeel (NBW)	1 200 sent	425 sent
Markprys per aandeel op die JSE	875 sent	763 sent
Rentekoers op lenings	14%	14%
Rentekoers op vaste deposito's	8%	8%
Persentasie dividenduitbetaling	98%	40%

**LAAT HIERDIE BLADSY
BLANKO**

VRAAG 5: VERVAARDIGING**(45 punte; 25 minute)****5.1 MOSES VERVAARDIGERS**

Die volgende inligting het betrekking op Moses Vervaardigers, 'n klein onderneming wat fotorame vervaardig. Die finansiële jaar het op 30 April 2016 geëindig.

GEVRA:

5.1.1 Stel die Produksiekostestaat op vir die jaar geëindig 30 April 2016. (16)

5.1.2 Voltooi die verkorte Inkomstestaat om die netto wins vir die jaar geëindig 30 April 2016 te bereken. (8)

INLIGTING:

A.	Voorraadrekords	30 APRIL 2016	30 APRIL 2015
	Grondstofvoorraad	R58 560	R37 600
	Goedere-in-bewerkingsvoorraad	?	R142 000

- Aankope van grondstowwe vir die finansiële jaar beloop R555 000.
- Foutiewe materiaal ter waarde van R21 000 is na die verskaffers teruggestuur.

B. Die onderneming het 39 000 eenhede teen 'n kosprys van R45 elk vervaardig.

C. Die volgende inligting is op 30 April 2016 bereken.

	R
Direkte materiaalkoste	?
Direkte arbeidskoste	716 960
Fabrieksboekoste (Sien D hieronder.)	468 450
Verkoops- en verspreidingskoste (Sien D hieronder.)	609 850
Administrasiekoste (Sien D hieronder.)	443 950
Koste van produksie van klaarprodukte	?
Bruto wins	1 250 000

D. Die volgende items moet in berekening gebring word:

- Administrasiekoste sluit die jaarlikse versekeringspremie van R22 750 in, alhoewel 60% aan die fabriek toegeken moet word.
- Fabrieksboekoste sluit die volle bedrag vir huur betaal in, R36 300. Dit moes egter volgens vloerspasië toegeken word. Die spasies is: fabriek 400 vierkante meter, kantoor 120 vierkante meter, winkel 80 vierkante meter.

5.2 EENHEIDSKOSTE EN GELYKBREEK-ONTLEDING

Bill Vervaardigers is 'n besigheid wat potloodsakkies maak. Bill is bekommerd oor sy produksiekoste.

GEVRA:

- 5.2.1 Verduidelik die verskil tussen *vaste koste* en *veranderlike koste*. (2)
- 5.2.2 Bereken die gelykbreekpunt vir 2017. (5)
- 5.2.3 Lewer kommentaar op die gelykbreekpunt en die produksievlak vir 2016 en 2017. Verduidelik waarom die eienaar tevrede moet wees, of nie. (6)
- 5.2.4 Identifiseer die veranderlike koste wat die eienaar die meeste bekommernis behoort te verskaf. Verduidelik en verskaf 'n berekening om jou antwoord te staaf. (4)
- 5.2.5 Ten spyte van die feit dat daar 'n afname in die vaste koste per eenheid was, is die eienaar steeds nie met sy beheer oor die vaste koste tevrede nie. Verduidelik en verskaf berekening(e) om sy mening te staaf. (4)

INLIGTING:

	POTLOODSAKKIES EENHEIDSKOSTE	
	2017	2016
Veranderlike koste	R11,60	R11,00
Direkte materiaalkoste	6,03	5,80
Direkte arbeidskoste	4,05	3,50
Verkoops- en verspreidingskoste	1,52	1,70
Vaste koste	R5,40	R5,50
Fabrieksbokoste	3,50	3,65
Administrasiekoste	1,90	1,85
Verkoopprys per eenheid	R17,80	R16,50
	Eenhede	Eenhede
Eenhede vervaardig en verkoop	80 000	65 000
Gelykbreekeenhede	?	65 000

LET WEL: Neem die inflasiekoers van 8% in ag.

VRAAG 6: BEGROTINGS**(40 punte; 25 minute)**

Jy word voorsien van die onvolledige Debiteure-invorderingskedge en Kontantbegroting van Zeppe Bazaar.

GEVRA:

- 6.1 Bereken die verwagte maandelikse persentasie goedere op krediet verkoop. (4)
- 6.2 Voltooi die Debiteure-invorderingskedge vir Maart 2017. (5)
- 6.3 Die eienaar wil die kontrole oor debiteure verbeter. Kredietperiode is 30 dae.
- 6.3.1 Verduidelik waarom die eienaar bekommerd is. Gee TWEE redes met stawende syfers. (4)
- 6.3.2 Stel EEN oplossing vir die probleem voor. (2)
- 6.4 Bereken die volgende:
- 6.4.1 **(a)** en **(b)** soos in die begroting getoon. Gebruik begrote syfers in jou berekeninge. (11)
- 6.4.2 Die persentasie verhoging in huur op 1 Maart 2017 (4)
- 6.4.3 Die bedrag rente op die belegging wat na verwagting in Maart 2017 ontvang sal word (4)
- 6.5 **Verwys na Inligting H.**
Identifiseer TWEE betalings wat jy meen in Februarie 2017 swak bestuur is. Gee in ELKE geval 'n voorstel om die interne kontrole van die items geïdentifiseer, te verbeter. (6)

INLIGTING:

A. Die Debiteure-invorderingskedge vir Februarie en Maart 2017

MAAND	KREDIETVERKOPE	FEBRUARIE	MAART
Desember 2016	74 000	16 280	
Januarie 2017	68 000	27 200	?
Februarie 2017	70 000	24 010	?
Maart 2017	64 000		?
Kontant van debiteure		67 490	?

B. Daar word verwag dat debiteure soos volg sal betaal:

- 35% betaal in die maand van verkope. Hulle ontvang 'n 2%-korting.
- 40% betaal in die maand wat op die maand van verkope volg.
- 22% betaal twee maande na die maand van verkope.
- 3% is oninbare skulde.

- C.** Alle goedere word teen 'n winsopslag van 25% op kosprys verkoop.
- D.** Voorraad verkoop word in die maand van verkope vervang ('n voorraadbasis word gehandhaaf).
- E.** Alle voorraad word op krediet aangekoop. Krediteure word in die maand wat op die maand van aankope volg, betaal om 5% korting vir vroeë betaling te ontvang.
- F.** Die onderneming het vier verkoopsassistenten op dieselfde salarisskaal in diens. Hulle sal met ingang 1 Maart 2017 'n inflasiegebaseerde verhoging van 7,5% ontvang. 'n Addisionele verkoopsassistent sal op 1 Maart 2017 in diens geneem word, maar sy sal geen verhoging ontvang nie.
- G.** 'n Vaste deposito verval op 31 Maart 2017. Dit sal saam met rente teen 8% p.j. vir die laaste kwartaal van die termyn ontvang word.
- H.** **UITTREKSEL UIT BEGROTING VIR FEBRUARIE 2017 EN MAART 2017**

	FEBRUARIE		MAART
	BEGROOT	WERKLIK	BEGROOT
Ontvangste			
Kontantverkope	17 500	18 640	16 000
Kontant van debiteure	67 490	43 870	?
Huurinkomste	11 200	11 200	12 544
Vaste deposito (insluitend rente)	-	-	16 830
Betalings			
Betalings aan krediteure (vir voorraad)	68 000	68 000	(a)
Salarisse: kantoorpersoneel	19 000	19 000	20 900
Salarisse: verkoopsassistenten	20 800	20 800	(b)
Munisipale dienste	10 600	10 600	11 000
Onttrekkings	3 000	5 500	3 000
Skryfbehoeftes	1 200	2 600	1 200
Leningspaaierement	5 000	5 000	5 000
Instandhouding van kantoortoerusting	3 800	1 500	3 800
Advertensies	2 400	1 000	2 400

I. DEBITEURE-OUDERDOMSANALISE OP 28 FEBRUARIE 2017

Totaal verskuldig	30 dae	60 dae	90 dae	90+ dae
R110 400	R53 000	R32 000	R17 800	R7 600
	48%	29%	16%	7%

40

TOTAAL: 300

- C.** All goods are sold at a profit mark-up of 25% on cost.
- D.** Stock sold is replaced in the month of sale (a stock base is maintained).
- E.** All stock is purchased on credit. Creditors are paid in the month following the month of purchase to receive a 5% early settlement discount.
- F.** The business employs four sales assistants on the same salary scale. They will receive an inflationary increase of 7,5%, effective from 1 March 2017. An additional sales assistant will be employed on 1 March 2017, but she will not receive the increase.
- G.** A fixed deposit matures on 31 March 2017. This will be received together with interest at 8% p.a. for the last quarter of its term.
- H.**

EXTRACT FROM BUDGET FOR FEBRUARY 2017 AND MARCH 2017

	FEBRUARY		BUDGETED	BUDGETED
	MARCH			
Receipts				
Cash sales	17 500	18 640	16 000	
Cash from debtors	67 490	43 870	?	
Rent income	11 200	11 200	12 544	
Fixed deposit (including interest)	-	-	16 830	
Payments				
Payments to creditors (for stock)	68 000	68 000	(a)	20 900
Salaries: office staff	19 000	19 000	20 800	(b)
Salaries: sales assistants	20 800	20 800	10 600	11 000
Municipal services	10 600	5 500	3 000	
Drawings	3 000	2 600	1 200	
Stationery	1 200	5 000	5 000	
Loan instalment	5 000	1 500	3 800	
Maintenance of office equipment	3 800	1 000	2 400	
Advertising	2 400			

I. DEBTORS' AGE ANALYSIS ON 28 FEBRUARY 2017

Total owed	30 days	60 days	90 days	90+ days
R110 400	R53 000	R32 000	R17 800	R7 600
48%	29%	16%	7%	

40

TOTAL: 300

QUESTION 6: BUDGETING**(40 marks; 25 minutes)**

You are provided with the incomplete Debtors' Collection Schedule and Cash Budget of Zeppe Bazaar.

REQUIRED:

- 6.1 Calculate the expected monthly percentage of goods sold on credit. (4)
- 6.2 Complete the Debtors' Collection Schedule for March 2017. (5)
- 6.3 The owner wants to improve the control over debtors. Credit terms are 30 days. (4)
- 6.3.1 Explain why the owner is concerned. Give TWO reasons with supporting figures. (4)
- 6.3.2 Suggest ONE solution for this problem. (2)
- 6.4 Calculate the following: (4)
- 6.4.1 (a) and (b) as provided in the budget. Use budgeted figures in your calculations. (11)
- 6.4.2 The percentage increase in rent on 1 March 2017 (4)
- 6.4.3 The amount of the interest on the investment expected to be received in March 2017 (4)
- 6.5 Refer to Information H. Identify TWO payments that you consider to be poorly managed in February 2017. In EACH case, give a suggestion to improve the internal control of the items identified. (6)

INFORMATION:**A.** The Debtors' Collection Schedule for February and March 2017

MONTH	CREDIT SALES	FEBRUARY	MARCH
December 2016	74 000	16 280	?
January 2017	68 000	27 200	?
February 2017	70 000	24 010	?
March 2017	64 000		?
Cash from debtors		67 490	?

B. Debtors are expected to pay as follows:

- 35% is paid in the month of sale. They receive a 2% discount.
- 40% is paid in the month following the sales month.
- 22% is paid two months after the sales month.
- 3% is bad debts.

5.2

UNIT COSTS AND BREAK-EVEN ANALYSIS

Bill's Manufacturers is a business that produces pencil cases. Bill is concerned about his cost of production.

REQUIRED:

- 5.2.1 Explain the difference between *fixed cost* and *variable cost*. (2)
- 5.2.2 Calculate the break-even point for 2017. (5)
- 5.2.3 Comment on the break-even point and the level of production for 2016 and 2017. Explain why the owner should be satisfied or not. (6)
- 5.2.4 Identify the variable cost that should be of great concern to the owner. Explain and provide a calculation to support your answer. (4)
- 5.2.5 Despite the fact that there was a decrease in the fixed costs per unit, the owner is still not satisfied with his control over the fixed costs. Explain and provide calculation(s) to support his opinion. (4)

INFORMATION:

PENCIL CASES UNIT COSTS		
2017	2016	
Variable costs	R11,60	R11,00
Direct material cost	6,03	5,80
Direct labour cost	4,05	3,50
Selling and distribution cost	1,52	1,70
Fixed cost	R5,40	R5,50
Factory overhead cost	3,50	3,65
Administration cost	1,90	1,85
Selling price per unit	R17,80	R16,50
Units	Units	Units
Units produced and sold	80 000	65 000
Break-even units	?	65 000

NOTE: Take the inflation rate of 8% into account.

QUESTION 5: MANUFACTURING**(45 marks; 25 minutes)****5.1 MOSES MANUFACTURERS**

The following information relates to Moses Manufacturers, a small business that manufactures photo frames. The financial year ended on 30 April 2016.

REQUIRED:

5.1.1 Prepare the Production Cost Statement for the year ended 30 April 2016. (16)

5.1.2 Complete the abridged (shortened) Income Statement to calculate the net profit for the year ended 30 April 2016. (8)

INFORMATION:

A. Stock records		
	30 APRIL 2016	30 APRIL 2015
Raw material stock	R58 560	R37 600
Work-in-process stock	?	R142 000

- Purchases of raw materials for the financial year amounted to R555 000.
- Defective material valued at R21 000 was returned to suppliers.

B. The business produced 39 000 units at a cost of R45 each.

C. The following information was calculated on 30 April 2016.

	R
Direct material cost	?
Direct labour cost	716 960
Factory overhead cost (See D below.)	468 450
Selling and distribution cost (See D below.)	609 850
Administration cost (See D below.)	443 950
Cost of production of finished goods	?
Gross profit	1 250 000

D. The following items must be taken into account:

- Administration cost includes the annual insurance premium of R22 750; however, 60% must be allocated to the factory.
- Factory overhead cost includes the full amount of rent paid, R36 300. However, this should have been allocated according to floor area. The areas are: factory 400 square metres, office 120 square metres, shop 80 square metres.

KEEP THIS PAGE BLANK

4.3

GRAYSON LTD AND JONI LTD

The financial indicators and other information given refer to TWO different companies, Grayson Ltd and Joni Ltd. Both companies are listed on the stock exchange.

NOTE: When answering the questions below, quote the relevant financial indicators with actual figures (percentages/ratios and/or amounts).

REQUIRED:

4.3.1 Which company is NOT handling its working capital effectively? Explain what the main problem is in respect of their working capital, by quoting TWO financial indicators. (7)

4.3.2 The companies have made different decisions regarding the use of loans. Comment on the degree of risk and financial gearing. Give ONE financial indicator in EACH case for EACH company. (7)

4.3.3 The dividend policy used by each company has been maintained for the past four years. Explain the policy used by EACH company. Provide figures to support your explanation in EACH case. (6)

4.3.4 Should EACH company be satisfied with its share price on the JSE? Explain. Provide figures. (6)

INFORMATION:

The following financial indicators/other information is from the records of Grayson Ltd and Joni Ltd on 31 March 2016, the financial year-end:

	GRAYSON LTD	JONI LTD
Current ratio	1,65 : 1	4,40 : 1
Acid-test ratio	1,20 : 1	0,85 : 1
Stock-holding period	38 days	184 days
Return on average shareholders' equity (ROSHE)	16,1%	8,9%
Debt-equity ratio	0,85 : 1	0,1 : 1
Return on average total capital employed (ROTC)	27%	4%
Earnings per share (EPS)	540 cents	730 cents
Dividends per share (DPS)	528 cents	292 cents
Net asset value per share (NAV)	1 200 cents	425 cents
Market price per share on the JSE	875 cents	763 cents
Interest rate on loans	14%	14%
Interest rate on fixed deposits	8%	8%
Percentage dividend pay-out	98%	40%

B.

Figures identified from the Balance Sheet on 31 October:

	Average	2016	2015
Fixed assets at carrying value		10 041 000	8 878 000
Fixed deposit: Granite Bank		760 000	1 000 000
Non-current liability: Loan from Metal Bank	2 625 000	2 450 000	2 800 000
Current assets		1 186 600	1 191 200
Current liabilities		1 236 000	1 359 200
Ordinary shareholders' equity	7 605 800	8 301 600	6 910 000
Retained income		1 021 600	960 000
Ordinary share capital		7 280 000	5 950 000

C.

Figures extracted from the notes to the Balance Sheet on 31 October:

	2016	2015
Shareholders for dividends	656 000	595 000
SARS (income tax)	Debit 28 500	Credit 41 750
Debtors' control	527 000	816 200
Creditors' control	580 000	374 000
Bank	Debit 174 500	Credit 348 450
Petty cash	5 000	3 000
Trading stock	451 600	372 000

D.**Share capital**

- The authorised share capital of the company is 5 000 000 shares.
- 700 000 shares were in issue on 31 October 2015, the last day of the previous financial year.
- 120 000 new shares were issued on 1 November 2015, the beginning of the current financial year.
- 20 000 shares were repurchased on 31 October 2016 at R15,50 each. The average issue price of the shares on the date of repurchase was R9,10 per share. These shares qualify for final dividends.

E.**Dividends**

The directors paid an interim dividend of R533 000 on 28 May 2016.

F.**Fixed assets**

- Extensions to the building were undertaken at a cost of R1 360 000 during the financial year. No other fixed assets were purchased.
- Equipment was sold at carrying value during the financial year.

QUESTION 4: CASH FLOW STATEMENT AND INTERPRETATION**(70 marks; 40 minutes)****4.1 CONCEPTS**

Choose the correct term to complete each of the following statements. Write only the term next to the question number (4.1.1–4.1.4) in the ANSWER BOOK.

working capital;	inflow of cash;	interest on loan;
outflow of cash;	depreciation	

- 4.1.1 An increase in trading stock will indicate a/an ... (1)
- 4.1.2 The difference between current assets and current liabilities is referred to as ... (1)
- 4.1.3 ... is regarded as a non-cash item. (1)
- 4.1.4 A decrease in debtors will indicate a/an ... (1)

4.2**BRAZILIA LTD**

The following information relates to Brazilia Ltd for the financial year ended 31 October 2016.

REQUIRED:

- 4.2.1 State ONE purpose of a Cash Flow Statement. (2)
- 4.2.2 Complete the Cash Flow Statement for the year ended 31 October 2016. Some of the figures have already been entered for you. (27)

4.2.3 Calculate the following financial indicators for the financial year ended 31 October 2016. Round off your calculation to ONE decimal point or to the nearest cent, where applicable.

- Acid-test ratio (4)
- % return on shareholder's equity (ROSHE) (4)
- Earnings per share (EPS) (3)

INFORMATION:

A. Extract from the Income Statement for the year ended 31 October 2016:

Depreciation	154 000
Interest on loan	336 000
Net profit before tax	1 938 600
Income tax	560 000
Net profit after tax	1 378 600

C.

The following adjustments must still be brought into account:

- Stocktaking on 28 February 2017 reflected trading stock of R207 500 on hand.
- Provision for bad debts must be increased to R21 600.
- One third ($\frac{1}{3}$) of the audit fee was still due on 28 February 2017.
- One of the three directors is still owed his fee for February 2017. All three directors received the same monthly fee.
- A vacant store room was rented out from 1 June 2016. On 1 January 2017 the rent was increased by R2 700 per month. The rent for February 2017 is outstanding.
- Sundry expenses are the balancing figure.

D.

Loan: Anca Bank

Interest on the loan is capitalised, but no entry has been made in the books. A monthly instalment of R5 200 (including interest) is paid. This was taken into account. The loan statement showed a closing balance of R487 000. The company plans to increase their loan repayments in order to settle 20% of the loan balance in the next financial year.

E.

Operating profit on sales was 14,5%.

F.

Income tax at 32% of the net profit amounted to R396 800.

G.

Share capital and dividends:

- The company is registered with an authorised share capital of 1 200 000 ordinary shares.
- 85% of the authorised shares were in issue on 1 March 2016.
- On 31 March 2016, the directors issued all the unissued shares. EFT payments totalling R756 000 were received.
- On 27 February 2017, the company repurchased 250 000 shares at R4,15 per share.
- An interim dividend was paid on 6 September 2016.
- A final dividend of 25 cents per share was declared on 28 February 2017. All shareholders (including the shares repurchased) were entitled to final dividends. This must still be brought into account.

QUESTION 3: COMPANY FINANCIAL STATEMENTS AND INTERPRETATION

(75 marks; 45 minutes)

You are provided with information from the records of Gandhi Ltd for the financial year ended 28 February 2017.

REQUIRED:

- 3.1 Complete the Income Statement for the year ended 28 February 2017. Note that some information is included in the ANSWER BOOK. (33)
- 3.2 Prepare the following notes to the Balance Sheet: (10)
- 3.2.1 Ordinary share capital (10)
- 3.2.2 Retained income (10)
- 3.3 Complete the EQUITY AND LIABILITIES section of the Balance Sheet. Show workings in brackets. (16)
- 3.4 On 1 March 2016, B Sly (a shareholder) owned 400 000 ordinary shares. On 31 March 2016, she bought an additional 80 000 shares. On 28 February 2017, she convinced the CEO to repurchase 250 000 shares from other shareholders. (4)
- 3.4.1 Calculate B Sly's percentage shareholding in the company before and after the share buy-back. (4)
- 3.4.2 Explain why the other shareholders will be concerned about this transaction. (2)

INFORMATION:

- A. The following balances/totals, amongst others, appeared in the books on 28 February 2017:

	Ordinary share capital	?
	Retained income	?
	Loan: Anca Bank	433 500
	Trading stock (before the annual stock take)	231 700
	Debtors' control	540 000
	Provision for bad debts (1 March 2016)	19 600
	Creditors' control	395 200
	SARS: Income tax (provisional tax payments)	360 000
	Rent income	61 900
	Interest income	?
	Sundry expenses	?
	Directors' fees	605 500
	Audit fees	29 000
	Ordinary share dividends (interim)	420 000

B.

The **gross profit** for the year ended 28 February 2017 was calculated at R3 150 000. A mark-up of 60% on cost was achieved.

WESTERN CAPE

INFORMATION:**A. STOCK OF CRICKET BATS**

	UNITS	UNIT PRICE	TOTAL
Opening stock (1 July 2015)	350	?	R420 000
Closing stock (30 June 2016)	465	?	?

B. PURCHASES, RETURNS AND CARRIAGE

	UNITS	UNIT PRICE	TOTAL
Purchases	3 150		R4 302 500
September 2015	1 100	R1 250	R1 375 000
January 2016	950	R1 350	R1 282 500
March 2016	650	R1 475	R958 750
June 2016	450	R1 525	R686 250
Returns (from June purchases)	20	?	?
Carriage on purchases:			
- Total transport cost of stock purchased during the year is R110 400. - No refund was received for carriage on the returns.			

C. SALES

Total sales of R5 400 000 comprised 3 000 cricket bats sold at R1 800 each.

2.3 PROBLEM-SOLVING

Best Phones sells one brand of cellphone. The owner, Bennie Roos, has three branches in different shopping malls. The table below reflects annual figures of the branches for the financial year ended 28 February 2017 as presented by the bookkeeper.

REQUIRED:

Identify ONE problem relating to each branch. Quote figures to support your answer. In EACH case, offer Bennie advice.

(9)

INFORMATION FOR 2017			
PARYS BRANCH	PRETORIA BRANCH	POFADDER BRANCH	
Number of cellphones available for sale	440	390	280
Number of orders received	110	300	400
Number of cellphones sold	110	300	280
Closing stock	330	90	0
Selling price per cellphone	R7 200	R6 000	R6 400
Mark-up percentage	80%	50%	60%
Amount deposited during the year	R792 000	R1 680 000	R1 792 000

QUESTION 2: INVENTORY VALUATION AND PROBLEM-SOLVING**(40 marks; 25 minutes)****2.1 CONCEPTS**

Complete the following sentences by filling in the missing words. Write only the words next to the question number (2.1.1–2.1.3) in the ANSWER BOOK.

- 2.1.1 The method that is appropriate for very expensive, individually recognisable items is the ... method. (1)
- 2.1.2 The method that assumes that the older stock is sold first is the ... method. (1)
- 2.1.3 The method that divides the total cost of goods available for sale by the number of units is the ... method. (1)

2.2**AB SPORT SHOP**

André Brand is the owner of this business. This business uses the periodic inventory system.

- 2.2.1 Calculate the unit price of cricket bats on 1 July 2015. (2)
- 2.2.2 Calculate the value of the stock on hand on 30 June 2016 using the weighted-average method. (10)
- 2.2.3 Calculate the gross profit on 30 June 2016. (5)
- 2.2.4 Calculate how long (in days) it is expected to sell the closing stock of 465 cricket bats. Use the closing stock in your calculation. (4)
- 2.2.5 André is concerned about the control of cricket bats. (5)
- Provide a calculation to support his concern. (5)
 - How can André solve this problem? Explain ONE point. (2)

BANK RECONCILIATION

1.3

The following information relates to Sizwe Traders for July 2016.

REQUIRED:

- 1.3.1 Calculate the correct balance of the Bank Account in the General Ledger on 31 July 2016. State if this balance is favourable or unfavourable. (8)
- 1.3.2 Prepare the Bank Reconciliation Statement on 31 July 2016. (6)
- 1.3.3 **Refer to Information C.** Explain ONE internal control measure that the business should implement to ensure that this will not happen in the future. (2)

INFORMATION:

A. Extract from the Bank Reconciliation Statement on 30 June 2016:

Favourable balance as per Bank Statement	R42 555
Outstanding deposit: (dated 11 June 2016)	R37 800
Outstanding cheques:	
No. 186 (dated 22 January 2016)	R450
No. 305 (dated 30 August 2016)	R8 400

B. The balance in the Bank Account was provisionally calculated as a favourable balance of R16 785 on 31 July 2016, before taking into account the items listed below.

C. Cheque No. 186 does not appear on the Bank Statement for July 2016.

D. The following items appeared only on the July Bank Statement:

- Interest earned on favourable bank balance, R285
- Bank charges, R950
- Unidentified debit order of R1 950. The bank promised to correct this error on the August 2016 Bank Statement.

E. Cheque No. 374 appeared correctly on the Bank Statement as R8 450. The Cash Journal shows it as R4 850.

F. The outstanding deposit of R37 800 does not appear on the Bank Statement for July 2016. An investigation revealed that this money was never deposited. The cashier has disappeared.

G. The following entries were only in the Cash Journals for July 2016:

- A deposit of R27 180 made on 31 July 2016
- Cheque No. 401 (dated 18 July 2016), R18 600

H. The balance on the Bank Statement on 31 July 2016 is the missing figure.

QUESTION 1: VAT AND RECONCILIATION**(30 marks; 20 minutes)****1.1 CONCEPTS****REQUIRED:**

Choose a description from COLUMN B that matches the term in COLUMN A. Write only the letter (A–D) next to the question number (1.1.1–1.1.3) in the ANSWER BOOK, for example 1.1.4. E.

COLUMN A		COLUMN B	
1.1.1	School fees	A	VAT received by the trader for the sale of merchandise
1.1.2	Output VAT	B	an example of a VAT-exempt item
1.1.3	VAT vendor	C	VAT is included in the selling price
		D	a business with an annual turnover of more than R1 000 000

(3 x 1)**VALUE-ADDED TAX (VAT)****1.2**

Thanda Traders is a VAT-registered business. All items are subject to VAT at 14%.

REQUIRED:

1.2.1 Calculate the amount of VAT either receivable from or payable to SARS on 31 July 2016. Indicate whether this amount is receivable or payable.

(9)

1.2.2 The owner wants to change the VAT amount on bad debts from R840 to R4 200. Give ONE reason why you would disagree with him.

(2)**INFORMATION:**

The following transactions relate to Thanda Traders for the VAT period ended 31 July 2016:

A	Balance owing by SARS on 1 July 2016	R16 800
B	Purchase of trading stock (VAT exclusive)	R825 000
C	Cash and credit sales (VAT inclusive)	R1 539 000
D	VAT on discount received from suppliers	R1 120
E	VAT on bad debts written off	R840

8. Use the information in the table below as a guide when answering the question paper. Try NOT to deviate from it.

QUESTION 1: 30 marks; 20 minutes	
Topic of the question:	VAT and Reconciliation
This question integrates:	Financial accounting Concepts VAT calculations Bank reconciliation Managing resources Internal control

QUESTION 2: 40 marks; 25 minutes	
Topic of the question:	Inventory Valuation and Problem-solving
This question integrates:	Managerial accounting Concepts Inventory valuation Managing resources Internal control

QUESTION 3: 75 marks; 45 minutes	
Topic of the question:	Company Financial Statements and Interpretation
This question integrates:	Financial accounting Income statement Balance sheet and notes Interpretation of financial information

QUESTION 4: 70 marks; 40 minutes	
Topic of the question:	Cash Flow Statement and Interpretation
This question integrates:	Financial accounting Concepts Cash Flow Statement Interpretation of financial information Managing resources Internal control

QUESTION 5: 45 marks; 25 minutes	
Topic of the question:	Manufacturing
This question integrates:	Managerial accounting Production Cost Statement Break-even calculation Managing resources Internal control

QUESTION 6: 40 marks; 25 minutes	
Topic of the question:	Budgeting
This question integrates:	Managerial accounting Cash Budget and calculations Managing resources Internal control

INSTRUCTIONS AND INFORMATION

Read the instructions carefully and follow them precisely.

1. Answer ALL the questions.
2. A special ANSWER BOOK is provided in which to answer ALL the questions.
3. Show ALL workings to earn part-marks.
4. You may use a non-programmable calculator.
5. You may use a dark pencil or blue/black ink to answer the questions.
6. Where applicable, show all calculations to ONE decimal point.
7. Write neatly and legibly.

MORNING SESSION

This question paper consists of 17 pages and a 16-page answer book.

TIME: 3 hours

MARKS: 300

FEBRUARY/MARCH 2017

ACCOUNTING

ACCN.1

GRADE 12

NATIONAL
SENIOR CERTIFICATE

basic education
Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

